

Årsredovisning 2022

med verksamhetsberättelse

Vår vision är att alla med njursjukdom ska kunna leva ett rikt och långt liv.

Innehåll

Förord	4
Verksamhetsberättelse	5
Genombrott och framtidstro	5
Intressepolitik	5
Barn- och föräldraverksamhet	8
Ungdomsverksamhet	10
Arbete, utbildning och socialt arbete	10
Information	10
Samverkan	13
Rehabilitering och rekreation	14
Forskning	14
Medlemsinflytande	14
Arbetsgrupper	15
Förvaltningsberättelse	16
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Noter	21
Underskrifter	26
Revisionsberättelse	27
Regionföreningarnas medlemsantal	30

Förord

”
Förändringen i
transplantations-
lagen var ett
viktigt framsteg.

Den långdragna pandemin som pågått sedan 2020 började att avta under 2022 bland annat tack vare ett intensivt vaccinationsprogram. Förbundsstyrelsen kunde träffas igen i augusti för första gången sedan 2020. Under en helg i november hade vi en ordförandekonferens i Stockholm. Även om fysiska möten har många fördelar och är viktiga har pandemin bidragit till en snabb utveckling av den digitala tekniken som ökat möjligheterna till ökad delaktighet, tidsbesparing och kostnadseffektivitet. Detta är något som kommit för att stanna och bli ett viktigt komplement till fysiska möten.

Under 2022 fortsatte Njurförbundet att öka fokus på kronisk njursjukdom och betydelsen av tidig diagnos. Det skedde bland annat genom debattartiklar, medverkan i webinarier och panelsamtal under Almedalsveckan. Njurförbundets patientversion av det nationella vårdprogrammet för kronisk njursjukdom har mottagits mycket positivt av vården och ger stöd och vägledning för patienten att få kunskap om att man vårdas på rätt nivå.

Bland kategorin av njursjuka som inte är i behov av njurersättande behandling finns en stor medlemspotential som vi inte tillräckligt har uppmärksammat och vi måste börja att inkludera i vår verksamhet på både nationell och regional nivå.

Det är glädjande att Njurfonden har kunnat öka utdelningen av forskningsmedel varje år och under

2022 delades ut nästan sju miljoner kronor. Njurforskningen i Sverige är kvalificerad och det görs hela tiden nya framsteg. Trots det återstår mycket forskning för att lösa många svåra frågor i samband med njursjukdom och hur njursjukdomar kan botas. Därför är forskning och utveckling en viktig del i Njurförbundets verksamhet.

Under 2022 beslutade riksdagen om en viktig förändring i transplantationslagen som rör organbevarande behandling och som möjliggör för den som uttryckligen vill donera organ efter sin död att kunna få göra det. Ett viktigt framsteg och en fråga som Njurförbundet i samverkan med Livet som Gåva initierat för länge sedan och som nu kan tas bort från agendan.

För framtiden återstår att stärka Njurförbundet som organisation för att kunna fortsätta att vara en stark företrädare för landets njursjuka i opinionen och gentemot beslutsfattarna. Därför är medlemsutvecklingen en central fråga för att trovärdighet och legitimiteten ska kunna bibehållas.

Slutligen ett varmt tack till alla som bidragit till att förstärka Njurförbundets verksamhet under 2022 Stockholm i april 2023.

HÅKAN HEDMAN
förbundsordförande, Njurförbundet

Verksamhetsberättelse 2022

DET HÄR ÄR NJURFÖRBUNDET

Njurförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Tillsammans med de 14 regionföreningarna täcker organisationen in hela landet med frågeställningar på både nationell och regional nivå. Genom att sprida kunskap, bilda opinion, påverka beslutsfattare och stötta enskilda verkar vi tillsammans för alla personer som är i behov av njurvård.

Vårt arbete utgår ifrån Njurförbundets stadgar, idéprogram och våra *Riktlinjer för god njurvård*. Idéprogrammet är antaget av Njurförbundets förbundsstämma och beskriver våra mål på sex områden: njurvården, organ-donation, barn och ungdomar, arbete/utbildning och social trygghet, information samt forskning.

Utifrån vår gemensamma erfarenhet och kunskap om hur det är att leva med njursjukdom, påverkar vi beslutsfattare genom att på olika sätt delta i samhällsdebatten. Vi lyfter fram behov och brister, och visar på lösningar som både kan ge njursjuka ett bättre liv och är bra för samhället.

Njurförbundets ändamål är: (§3 i Njurförbundets stadgar)

att sammanluta alla regionföreningar som uppfyller förbundets ändamål och stadgar och tillsammans med dessa verka för personer som är i behov av njurvård.

att genom opinionsbildning och påverkansarbete tillvarata njursjukas, levande donatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet, möjlighet till arbete, studier, rehabilitering och rekreation.

att företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner.

att verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer.

att stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för njursjuka.

Genombrott och framtidstro

Efter den oväntat långa period präglad av coronapandemin som drabbade både enskilda medlemmar och Njurförbundets verksamhet blev 2022 ett år då vi kunde glädjas åt att igen få mötas, dela erfarenheter och tillsammans arbeta för alla personer med njursjukdom.

Medlemmar i alla åldrar kunde träffas under de sammankomster Njurförbundet arrangerade, som läger för familjer med njursjuka barn, träffar för unga vuxna med njursjukdom och den uppskattade resan till Mallorca med möjlighet till gästdialys.

På avstånd kunde vi följa hur kriget i Ukraina drabbade invånarna, och uppmärksammade särskilt utsattheten en samhällskris innebär för personer med njursjukdom och beroende av dialysbehandling.

Som resultatet av många års intressepolitiskt arbete fick Njurförbundet ett verkligt genombrott 2022 i en av våra hjärtefrågor, när en ny transplantationslagstiftning blev verklighet.

Under året har vi också blivit ett alltmer aktuellt förbund för nya målgrupper genom informations-satsningar för personer i tidigare stadier av kronisk njursjukdom, CKD.

Intressepolitik

Njurförbundets viktigaste uppgift är att bedriva intressepolitisk verksamhet och bevaka de samhällsområden som berör förbundets medlemmar. Genom skrivelser, möten med beslutsfattare och deltagande i olika råd och konstellationer verkar förbundet intressepolitiskt. Debattartiklar, pressmeddelanden och

sociala medier används för att nå ut med förbundets frågor i den offentliga opinionen.

Året 2022 handlade mycket om att driva igenom en ny transplantationslagstiftning, uppmärksamma sjuksköterskebristen och svårigheten att få gästdialys samt att nya, effektiva behandlingar inte når patienterna.

Debattartiklar

29 juni – *Undersök njurfunktion och blodtryck hos riskgrupper*, Dagens Medicin

27 juli – *Systemfel när ny behandling inte når ut*, Svenska Dagbladet

Pressmeddelanden

10 mars – *Njursjukdom – en allvarlig sjukdom som upptäcks för sent*

18 maj – *Historiskt beslut om organdonation*

14 juni – *Akut brist på dialyspersonal*

15 juli – *Fler organtransplantationer tack vare ny metod*

Skrivelser

19 januari – *Begäran om en allmän rekommendation till Sveriges regioner att erbjuda immunsupprimerande antikroppstest*, till Folkhälsomyndigheten

Njurvården

Personcentrerad vård

En grundtanke i Njurförbundets idéprogram är att verksamheten inom njurvården ska utgå från ett personcentrerat synsätt. Detta innebär bland annat att patienten ska kunna vara delaktig och ha ett avgörande inflytande i valet av behandlingsform och för att kunna sköta sin egen vård.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ingår i styrgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet, GPCC. Håkan Hedman är även ordförande i GPCC:s Personråd som består av brukarföreträdare och som fungerar som en referensgrupp till styrgruppen.

Håkan Hedman ingår sedan 2018 även i styrgruppen för PCP4 ett projekt som initierats av GPCC med partners från högskolor, regioner, industrin och patientorganisationer, inklusive Funktionsrätt Sverige. Syftet är att utforma framtidens sjukvård uppbyggd på ett personcentrerat arbetssätt.

Inom ramen för PCP4 har Njurförbundet initierat ett projekt som syftar till att få fler patienter att välja självdialys. Projektets genomförs i samverkan med

Svensk Njurmedicinsk Förening (SNF) och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening (SNSF).

Likvärdig njurvård i hela landet

I samverkan med SKR och Nationella programområdet njur- och urinvägssjukdomar har Njurförbundet medverkat till ett nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom hos vuxna, som stod färdigt 2021. Ordförande Håkan Hedman ingick i projektgruppen, med vice ordförande Björn Nilsson som ersättare. 2022 har arbetet gått vidare med implementering av vårdprogrammet i Sveriges regioner.

Vårdprogrammet ska fungera som en nationell riktlinje för omhändertagande, med målen att upptäcka njursjukdom i ett tidigt stadium, att göra skillnad för patienterna med förberedande och förebyggande arbete i primärvården samt att patienterna ska få en god och jämlik vård med rätt behandling vid varje vårdnivå.

Under 2022 publicerade Njurförbundet en patientversion av vårdprogrammet – en broschyr med titeln *Kronisk njursjukdom. Rätt vård – när och hur?* Ett faktablad för primärvården trycktes också upp, med en "lathund" för att uppmärksamma kronisk njursjukdom, ställa diagnos och skriva remiss. Båda lanserades och distribuerades i samband med Världsnjurdagen i mars.

Njurförbundets *Riktlinjer för god njurvård* har reviderats 2022 och publiceras på Njurförbundets webb.

Dialys

I Sverige behandlas cirka 4 100 personer med dialys. Av dessa har cirka 3 200 bloddialys, varav drygt 130 sköter behandlingen självständigt i sin bostad. Cirka 900 har peritonealdialys (PD) som är en mobil och självständig dialysbehandling. Av dialyspopulationen beräknas cirka en av fem ha medicinska förutsättningar att klara en njurtransplantation. Övriga är hänvisade till kronisk dialysbehandling livet ut.

Ett återkommande bekymmer för dialyspatienter är den begränsade möjligheten till gästdialys, det vill säga dialysbehandling på annan ort, vilket innebär hinder att resa inom Sverige, framför allt under sommarmånaderna.

Inför sommaren 2022 genomförde Njurförbundet en enkät som besvarades av 61 vårdenhetschefer vid landets dialysmottagningar. Drygt hälften uppgav att det råder brist på personal och att man inte har resurser att ta emot gästande patienter för dialys under sommaren. Undersökningsresultatet

Njurförbundet var på plats i Visby under Almedalsveckan 4-9 juli. Vi arrangerade ett seminarium om nya behandlingar som inte når patienterna, och deltog i ett seminarium om att vården måste bli bättre på att upptäcka kronisk njursjukdom.

presenterades i en rapport som fick stort genomslag i media runt om i landet.

Under året uppmärksammade också Njurförbundet att tillgången till assisterad PD varierar stort över landets regioner. Cirka 150 personer som har svårt att självständigt sköta sin PD-behandling får stöd, vanligtvis från kommunens hemsjukvård. Men förekomsten av behandlingsformen varierar mellan regionerna, från noll till 13 procent. Efter att ha fått kännedom om ett par fall där patienter nekats stödet genomförde Njurförbundet en enkät bland Sveriges kommuner. Tre av fyra kommuner uppger erfarenhet av assisterad PD, men sju svarar att de av olika skäl har nekats patienter behandlingsformen.

Henrik Eriksson, styrelseledamot, driver forumet *Dialys – ett sätt att leva* på Facebook och Youtube, för att öka kunskapen om att leva med dialys med syfte att visa man kan ha god livskvalitet med dialysbehandling. I slutet av 2022 hade facebook-gruppen drygt 450 medlemmar.

Egenvård vid dialys

Sedan flera år har Njurförbundet drivit frågan om egenvård och patientinvolvning vid dialys, i syfte att undanröja hinder för fler personer att sköta sin dialys självständigt. I ett samarbetsprojekt med Svensk

Njurmedicinsk förening, SNF, och Svensk Njurmedicinsk sjuksköterskeförening, SNSF, har ett nationellt vårdprogram utarbetats och publicerades på Njurförbundets webb www.dialys.nu.

I statistiken från Svenskt Njurregister 2022 framkommer att andelen patienter som sköter dialysen självständigt är ökande i vissa regioner, vilket är positivt. Men det är fortfarande långt ifrån målet 50 procent, som Njurförbundet uttryckte i *Nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys*.

Läkemedel

De senaste åren har rapporterats om flera nya läkemedel som kan komma att få stor betydelse för njursjuka, i form av lindring av symtom, enklare behandling eller möjlighet att skjuta upp dialysstart. En angelägen fråga för Njurförbundet är att personer med kronisk njursjukdom får tillgång till de behandlingar som kan bidra till högre livskvalitet.

För att lyfta frågan om nya läkemedel som inte kommer patienterna till del arrangerade Njurförbundet 2022 ett seminarium under Almedalsveckan, med titeln *Systemfel – trots forskningsframsteg får patienter inte angelägna behandlingar*. Seminariet arrangerades tillsammans med Insamlingsstiftelsen Njurfonden och medverkande var Njurfondens vice

ordförande Annette Bruchfeld samt representanter för riksdagens socialutskott, LIF – de forskande läkemedelsföretagen, NT-rådet och Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV. Seminariet livesändes via internet och kan ses i efterhand på Njurförbundets webb. Njurförbundets deltagare under Almedalsveckan var Håkan Hedman, Björn Nilsson och Tina Pajunen ur styrelsen och Karolina Ekman från förbundskansliet.

Vice ordförande Björn Nilsson har representerat Njurförbundet vid dialogmöten hos Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, för att diskutera aktuella frågor som spänner över myndighetens uppdrag.

Njurförbundet innehar en plats i Läkemedelsverkets patient- och konsumentråd, tillsatt av styrelseledamot Mojgan Kashi. I rådet samverkar Läkemedelsverket med patienter för att få ökad kunskap om deras erfarenheter i relation till användning av läkemedel och medicintekniska produkter. Mojgan Kashi representerar också Funktionsrätt Sverige i E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient.

Organdonation

I maj 2022 fattade Sveriges riksdag ett historiskt beslut om nya regler för organdonation. Lagändringarna, som ska leda till fler organdonationer, trädde i kraft den 1 juli. Njurförbundet har arbetat under två decennier för att undanröja de hinder för organdonation som funnits i tidigare lagstiftning, bland annat genom samverkansgruppen Livet som Gåva, som bildades 1997 tillsammans med andra patientorganisationer och den medicinska professionen. Den första statliga utredningen om donations- och transplantationsfrågor tillsattes 2013 som ett resultat av Njurförbundets och Livet som Gåvas opinionsarbete.

Njurförbundet välkomnar lagändringen som kommer att möjliggöra både fler organtransplantationer samt skapa bättre förutsättningar för den som uttryckligen vill donera organ efter sin död att få göra det.

Antalet organdonationer från avlidna givare blev 2022 det högsta någonsin. En anledning är att donation efter cirkulationsstillestånd, DCD, tillämpas alltmer sedan införandet 2018.

Totalt utfördes 465 njurtransplantationer 2022, vilket är fler än föregående år, dock en bit från rekordet som uppnåddes 2019 efter flera års stadig ökning. Att totala antalet transplantationer inte ökat i samma

takt som donationer ses bero på att andelen donerade njurar från personer som avlidit av total hjärninfarkt, DBD, har minskat. Likaså har antalet transplantationer med njurar från levande donator minskat.

Inom ramen för Sveriges regioners system för kunskapsstyrning pågår ett arbete för att utveckla ett kunskapsstöd för njurtransplantationer med levande donator. Syftet är att öka tillgången på organ att transplantera. Ett uppdrag är att kartlägga frågor som påverkar möjligheten till levande donation, såsom ersättningsfrågor, uppföljning med mera. Njurförbundet deltar i arbetet och förbundsordförande Håkan Hedman är ledamot i samverkansgruppen.

Vice ordförande Björn Nilsson har under året deltagit i möten med Socialstyrelsen om levande givare.

Genom Livet som Gåva deltog Njurförbundet i konferensen Transplantationsforum den 5 oktober som arrangerades av Fokus Patient i samarbete med European Society of Organ Transplantation, ESOT. Vid konferensen medverkade beslutsfattare, vårdprofession, patienter och företag och gav en nulägesbild över utvecklingen som sker på transplantationsområdet. Både styrelseledamöter och personal vid förbundskansliet deltog.

Barn- och föräldraverksamhet

Efter två års uppehåll på grund av coronapandemin kunde Njurförbundets Barn- och föräldragrupp åter bjuda in till ett sommarläger för familjer den 4–9 juli 2022. Sommarlägret besöktes av 20 familjer, totalt 77 personer. Som tidigare år arrangerades det på Tanum Strand i Grebbestad. Det blev kära återseenden mellan tidigare besökare och nya bekanskap knöts med familjer som deltog för första gången.

Barn- och föräldragruppen framför sitt varma tack till alla stiftelser och fonder som generöst beviljat medel till verksamheten 2022. Arbetet med att arrangera aktiviteterna har försvårats på grund av minskade bidrag, vilket gör tacket desto större.

Njurförbundets broschyr *Barn med njursjukdom* distribueras till barnkliniker på beställning.

Styrelseledamot Annica Schröder är Njurförbundets representant i Barnnjureregistret med Barn- och föräldragruppens sammankallande Kristina Andersson Holgersson som ersättare.

I maj 2022 fattade Sveriges riksdag ett historiskt beslut om nya regler för organdonation. Antalet organdonationer från avlidna givare blev 2022 det högsta någonsin.

Ungdomsverksamhet

Njurförbundets ungdomsgrupp arrangerade två sammankomster under 2022 för medlemmar i åldrarna 18–30 år.

Den 14–16 januari arrangerades den första helgkonferensen efter pandemiuppehållet. Konferensen ägde rum på hotell centralt i Stockholm. Mazdak Sanaei Nurmi, doktorand i njurmedicin vid Karolinska institutet, föreläste för deltagarna om forskning inom IgA-nefrit. Efteråt blev det sällskapsspel och besök på spa-avdelning med varmvattenpool på hotellets takterass.

Den 16–18 september träffades åter en grupp unga vuxna för att tillbringa en helg tillsammans i Stockholm. De lyssnade på ett föredrag av kurator Katja Bouvin och besökte Etnografiska muséet.

Ungdomsgruppen tackar de stiftelser och fonder som bidragit till att träffarna kunde bli av.

Foto: Johan Wingborg

Emily Molldén deltog i Ungdomsgruppens hösträff den 16-18 september och porträtterades i Njurfunk nummer 4-2022 där hon berättade om livet med dialys och om sina framtidsplaner.

Arbete, utbildning och socialt arbete

Njursjuka ska kunna leva ett bra liv

Njurförbundet arbetar för att det ska finnas ett skyddsnät som garanterar att den som på grund av sjukdom inte kan förvärvsarbeta ska kunna leva ett

fullgott liv. Merkostnader och kostnader för bostadsanpassning i samband med vård och behandling ska täckas av samhället, oavsett ålder.

För att underlätta vid ansökan om merkostnadsersättning och bostadsanpassning vid hemdialys har Njurförbundet tagit fram listor publicerade som bilagor till *Nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys*.

Vid frågor om ärenden gällande exempelvis Försäkringskassan har medlemmar kunnat hänvisas till Funktionsrättsbyrån för rådgivning, genom Njurförbundets medlemskap i Funktionsrätt Sverige. Funktionsrättsbyrån är ett projekt som drivs med stöd från Allmänna Arvsfonden, och som startade eftersom behovet av individuell juridisk rådgivning inom funktionsrättsrörelsen är stort.

Information

Njurfunk

Njurförbundets uppskattade medlemstidning Njurfunk kommer med fyra nummer per år i en upplaga på 4 800 exemplar. Tidningen bevakar omvärlden från medlemmarnas perspektiv och publicerar forskningsnyheter, intervjuer, fakta, nytt från regionföreningarna, artiklar om medicin, dialys med mera. Tidningen distribueras även till medicinjournalister, till vårdkliniker och mottagningar.

Medicinskt sakkunniga inom transplantation och njurmedicin knutna till redaktionen har bidragit med uppslag och fakta.

Tidningen publiceras även på webben.

Nyhetsbrev

I e-nyhetsbrevet Nytt från Njurförbundet ges information om aktuella frågor inom förbundet, med länkar till mer läsning på hemsidan. Under 2022 gjordes ett uppehåll efter första utgåvan och internkommunikationen med regionföreningarna förmedlades med e-post.

Informationsmaterial

Förbundets broschyrer med information om njursvikt, om Njurförbundet, och om att leva med njursjukdom är ett sätt att sprida kunskap och att nå personer som nyligen blivit sjuka. En helt ny broschyr trycktes 2022, *Kronisk njursjukdom. Rätt vård – när och hur?* Den distribuerades i 3 000 exemplar till samtliga regionföreningar i Njurförbundet och ett flertal njurmottagningar.

Det blev många kära återseenden och nya kontakter knöts när Njurförbundets Barn- och föräldragrupp återigen anordnade sommarläger efter två års pandemiuppehåll. Sommarveckan på Tanum Strand besöktes av 20 familjer.

Broschyerna *Njursvikt – ett lurigt tillstånd, Samlevnad och sexualitet vid njursjukdom* och *Att leva med cystnjarar* är uppskattade och har beställts av njurmottagningar runt om i landet, liksom *Barn med njursjukdom* och *Ungdomsgruppen, Unga vuxna i Njurförbundet*.

Alla skrifter finns för nedladdning som pdf på Njurförbundets hemsida.

Hemsida

Hemsidan är en viktig informationskanal med nyheter och information om Njurförbundet med regionföreningar. Cirka 140 000 personer besökte 2022 njurforbundet.se och för att läsa information om njursjukdomar, vård och om Njurförbundet.

Under året genomfördes en digital användarenkät bland medlemmar och webbplatsbesökare, och en workshop med representanter för regionföreningarna. Resultaten används för att uppdatera hemsidan och göra den mer lättnavigerad och användarvänlig.

Njurdagboken

Njurdagboken.se är en hemsida med kunskap och råd för njursjuka och närstående. Syftet är att underlätta egenvård och uppmuntra till delaktighet i vården och bidra med kunskaper som kan underlätta för att leva med kronisk njursvikt och bidra till att känna sig mer

informerad, kapabel, trygg och motiverad. Njurdagboken är framtagen i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Universitetssjukhuset i Linköping. Innehållet produceras av sjukvårdspersonal. Njurförbundet är ansvarig utgivare och står för drift, hosting och marknadsföring

Sociala medier

Den främsta kanalen för Njurförbundet i sociala medier är Facebook, där förbundet har en publik sida med nyheter och information från förbundet varje vecka. Över 3 300 personer följer Njurförbundet på Facebook. Antalet följare var 3 200 vid slutet av 2022.

Njurförbundet administrerar också en sluten diskussionsgrupp på Facebook med över 2 200 medlemmar, som diskuterade många olika ämnen som berör kroniskt njursjuka.

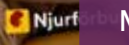
Webbshop

I Njurförbundets webbshop säljs silversmycken och njurar av glas till förmån för Njurförbundet och njurforskning. Produkterna, formgivna av Pamela Lindgren, är omtalade och uppskattas av många som har genomgått en transplantation eller som har donerat en njure.

Webbshopen har även ett sortiment med profilprodukter och en intern shop där förbundets regionföreningar kan lägga beställningar till självkostnadspris.

Kronisk njursjukdom
Rätt vård – när och hur?

Med den nya broschyren om kronisk njursjukdom, CKD, som bygger på det nationella vårdprogrammet, nådde Njurförbundet bättre ut till nydiagnostiserade i alla stadier.

Samverkan

Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader

Tillsammans med berörda intresseorganisationer och företrädare för den medicinska professionen ingår förbundet i samverkansgruppen Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman och kassör Björn Nilsson har motsvarande funktioner i Livet som Gåvas styrelse. Njurförbundet är medelsförvaltare och administrativt ansvarig. Årsmöte 2022 hölls den 7 december.

Livet som Gåvas hedersutmärkelse 2022 tilldelades Peter Carstedt, grundare av organisationen Mer organdonation, MOD, med följande motivering:

”Peter Carstedt har genom ett outtröttligt engagemang under tio år verkat för att få fler att säga ja till organdonation och genom opinion medverkat till att hinder för organdonation i lagstiftningen har undanröjts.”

Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum

Njurförbundet är representerat i Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum genom Håkan Hedman med Björn Nilsson som suppleant.

Svenskt Njurregister

Svenskt Njurregister, SNR, samlar in data från njurmedicinsk öppenvård om patienter med kronisk njursjukdom, CKD, i alla stadier.

Under 2022 har Håkan Hedman ingått som ledamot i styrgruppen för SNR. Vid det årliga kontaktmannamötet då SNR:s årsrapport presenteras deltog Håkan Hedman, Björn Nilsson och Sara Norman.

Centrum för personcentrerad vård (GPCC)

Håkan Hedman har sedan 2012 ingått i ledningsgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademien vid Göteborgs universitet. Inom hälso- och sjukvården, bland sjukvårdspersonal, pågår sedan flera år ett förändringsarbete mot ett ökat personcentrerat arbetssätt där patienten ses som en partner, något som ligger helt i linje med Njurförbundets uppfattning.

Rådet för forskningsetik

Håkan Hedman ingår sedan 2018 som ledamot i Rådet för forskningsetik vid Sahlgrenska Akademien.

Samverkan inom Europa

European Kidney Patients Federation, EKPF, är njursjukas europeiska samarbetsorgan. Njurförbun-

dets ordförande Håkan Hedman ingår som ledamot i styrelsen. Njurförbundet var med och bildade organisationen 1981 (CEAPIR), och är fortsatt medlem.

EKPF:s huvudsyfte är att öka uppmärksamheten kring situationen för personer med kronisk njursjukdom, CKD, dialyspatienter och transplanterade och lyfta frågorna på EU-nivå. Påverkansarbetet sker genom möten med beslutsfattare, kampanjer och olika publikationer och rapporter. EKPF samverkar också med andra organisationer, till exempel WHO.

De senaste åren har EKPF bland annat engagerat sig för att underlätta läget för dialyspatienter i Ukraina, öka förutsättningarna för organtransplantationer i Europa samt tagit fram broschyrer på olika språk för att sprida kunskap om njursjukdom, symtom och behandlingar.

Generalförsamlingen 2022 hölls i Aten den 21 oktober. Njurförbundet representerades online av Håkan Hedman och Sara Norman.

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, NNS, är ett samarbetsorgan för njursjukas organisationer i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island sedan 1981. Syftet med NNS är att utbyta erfarenheter länderna emellan. 2022 var Njurförbundet värd för den nordiska konferensen som arrangerades i Malmö 14–15 oktober med 18 deltagare. Från Njurförbundet deltog Håkan Hedman, Tina Pajunen och Ronny Ljung från förbundsstyrelsen samt anställd personal vid förbundskansliet. Även Ungdomsgruppen var representerad med Oscar Norling. Programmet innehöll föreläsningar av forskare från Sahlgrenska och Skånes universitetssjukhus.

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en paraplyorganisation där Njurförbundet ingår som ett av 50 medlemsförbund. Under verksamhetsåret har Njurförbundet deltagit på konferenser, möten och i olika nätverksgrupper.

Njurförbundets ordinarie representant i Funktionsrätt Sveriges ordförandegrupp är Håkan Hedman och ersättare har varit Björn Nilsson.

Håkan Hedman ingår i Funktionsrätt Sveriges valberedning och Björn Nilsson är revisorssuppleant.

Mojgan Kashi har under året representerat Funktionsrätt Sverige i E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient.

Mojgan Kashi ingår i även nätverket för Arbeta och tryggad försörjning.

Svensk Njurmedicinsk Förening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening

Njurförbundet har kontinuerligt kunskapsutbyte med organisationer för njurmedicinsk profession och driver gemensamt med dem frågor som berör medlemmarna.

Samverkan med ABF

Förbundet är medlem i studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund. Genom medlemskapet kan förbundet få studieverksamhet helt eller delvis finansierad samt få bidrag till olika projekt som ligger inom ramen för ABF:s syften.

Samverkan med företag

Njurförbundet har ett gott samarbete med företagen verksamma inom läkemedel och medicinteknik. Det kan handla om kunskapsutbyte och kontaktskapande såväl som ekonomiskt stöd. Samarbete med företag följer alltid Njurförbundets sponsringspolicy som innebär att förbundets integritet och oberoende säkerställs.

I ett samarbete 2022 med läkemedelsbolaget CSL Vifor, har ett nytt patientmaterial producerats utifrån Nationellt vårdprogram för kronisk njursjukdom, för att öka kunskapen om tidiga stadier och främja tidig upptäckt och god vård. CSL Vifor var även sponsor till Njurförbundets seminarium i Almedalen.

I samarbete med läkemedelsbolaget Astra Zeneca har resultaten av en tidigare genomförd vetenskaplig studie sammanställts i syfte öka kunskapen om hur personer upplever det att leva med kronisk njursjukdom.

Rehabilitering och rekreation

Att tillvarata njursjukas, donatorers och närståendes intressen avseende rehabilitering och rekreation är en viktig fråga för Njurförbundet. Förbundets förtroendevalda ger mycket råd och vägledning så gott som varje vecka åt såväl enskilda medlemmar som till företrädare för sjukvården.

Efter två års pandemiuppehåll arrangerade Njurförbundet i september 2022 åter en gruppresa för framför allt dialyserande medlemmar, men även några njurtransplanterade och närstående. Årets resa gick till Palma de Mallorca. Två svenska undersköterskor följde med som en länk till den spanska personalen på dialysen och som stöd mellan dialyserna om någon behövde hjälp (vice ordförande Tina Pajunen och Karin Hedman, närstående).

Njurförbundet förvaltar Amelie Ersmarkers minnesfond där enskilda medlemmar, barn och ungdomar under 18 år kan söka stöd för aktiviteter. Verksamhetsåret 2022 utdelades 13 000 kronor till fem njursjuka barn i åldrarna 7–16 år för olika resor.

Därtill förfogar Njurförbundet över medel som inkommit till Erik Herlands minne att använda för riktade bidrag för barn- och ungdomsverksamhet.

Njurförbundets Stipendiefond till Professor Nils Alwalls Minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt som projektbidrag. Under 2022 utdelades 20 000 kronor till Linda Schiller, dietist, Västra Götalandsregionen, för översättning av broschyren *Bra mat* till ett annat språk samt 3 500 kronor till Malin Råberg, sjuksköterska, Region Jönköpings län, för studiebesök med övernattnings och resa till Mölndals självdialysenhet.

Forskning

Forskning är ett område som många av våra medlemmar vill prioritera och förbundet har bedrivit insamling till njurforskning sedan 1980. 2014 instiftades Insamlingsstiftelsen Njurfonden, en nationell forskningsstiftelse för njurforskning där Svensk Njurmedicinsk Förening, Svensk Transplantationsförening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening tillsammans med Njurförbundet är huvudmän. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Njurfonden och Njurförbundets kansli sköter fondens administration. Njurförbundet representerades i styrelsen under 2022 även av kassör Björn Nilsson samt vice ordförande Tina Pajunen.

2022 fördelade fonden 6 910 000 kronor till 41 forskningsprojekt.

Medlemsinflytande

Alla medlemmar har möjlighet att påverka förbundets inriktning och verksamhet genom sin regionförening eller genom att motionera vartannat år till förbundsstämman, Njurförbundets högsta beslutande organ.

Mellan förbundsstämmorna ska hållas minst två ordförandemöten, ett rådgivande organ där diskussionerna ska vara vägledande för förbundsstyrelsens arbete.

Den 12–13 november hölls ordförandemöte i Stockholm, då diskussioner fördes om reviderade stadgar, medlemsvård, stöd till närstående, tillgång till läkemedel, assisterad PD och personalbristen i vården.

Under 2022 hölls två ordförandemöten: Den 14–15 maj träffades regionföreningarnas representanter i Solna och frågorna handlade om Njurförbundets valplattform, föreningsutveckling och kompetenshöjning via ABF samt förbundets satsning på information om kronisk njursjukdom, CKD. Den 12–13 november hölls ordförandemöte i Stockholm, då diskussioner fördes om reviderade stadgar, medlemsvård, stöd till närstående, tillgång till läkemedel, assisterad PD och personalbristen i vården.

Under verksamhetsåret sjönk medlemsantalet med 38 medlemmar, från 4 096 medlemmar 2021 till 4 058 medlemmar den 31 december 2022.

Arbetsgrupper

Revidering av Riktlinjer för god Njurvård

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Håkan Hedman

Organdonation

Håkan Hedman, Carina Viberg, Björn Nilsson

Stöd till Anhöriga

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Annica Schröder, Sven Jonsson (Sthlm-Gotland), Christer Evensson (Sörmland)

Amelie Ersmarkers minnesfond

Tina Pajunen, Maud Qvarnström, Göran Ersmarker och Sverker Hansson

Alwallsfonden

Ronny Ljung, Mojgan Kashi och Monica Rådström

Barn- och föräldragruppen

Kristina Andersson Holgersson, sammankallande, Annica Schröder

Ungdomsgruppen

Rebecca Cross, Oscar Norling, Emma Eddegård

Almedalen

Håkan Hedman, Tina Pajunen, Björn Nilsson, Sara Norman, Karolina Ekman

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Njurförbundet får härmed avge årsredovisning samt redovisning av förvaltningen av förbundets verksamhet för år 2022. Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3) samt upprättad i SEK.

Allmänt om verksamheten

Njurförbundet är en ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. Njurförbundet verkar som intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående.

Genom opinionsbildning och påverkansarbete vill förbundet tillvarata njursjukas, levande njurdonatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet samt möjlighet till arbete, utbildning, rehabilitering och rekreation. Förbundet ska företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner, verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer samt stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för dem med njursjukdom.

Njurförbundets stipendiefond till Professor Nils Alwalls minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt projektbidrag. Ur Amelie Ersmarkers minnesfond kan sökas medel för barn och ungdomar upp till 18 år som vill ha rekreation tillsammans med sin familj, eller av ungdomar som reser själva.

Samverkan sker med följande organisationer i vilka Njurförbundet är representerad i styrelse, ledning eller råd: Insamlingsstiftelsen Njurfonden, Livet som gåva, Svenskt Njurregister, Centrum för personcentrerad vård, Socialstyrelsens nämnd för funktionshindersfrågor, European Kidney Patients Federation, E-hälsomyndighetens referensgrupp för patient, Läkemedelsverkets Patient- och konsumentråd. Härutöver sker samverkan med Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, Funktionsrätt Sverige och Arbetarnas Bildningsförbund (ABF).

Njurförbundet har sitt säte i Stockholm.

Resultat och ställning

Verksamhetsresultatet för räkenskapsåret 2022 uppgår till ett underskott om 189 111 SEK.

De främsta förklaringarna till underskottet är dels ökade kostnader för externt inhyrd personal på

grund av personalbrist, dels kostnader för Barn- och föräldragruppens sommarläger samt helgaktiviteter för Ungdomsgruppen som båda varit underfinansierade för 2022 på grund av osäkerheter kring pandemins effekter.

Underskottet för 2022 tas från balanserade vinstmedel. Se i övrigt noterna i resultat- och balansräkningen.

Medlemmar

Förbundet bildades 1969 och består numera av 14 regionföreningar, efter sammanslagning av föreningarna Kalmar län och Sydöstra Sverige. Dessa täcker tillsammans in hela landet. Medlemskapet registreras i regionföreningarna och medför också ett automatiskt medlemskap i riksorganisationen Njurförbundet.

Under de senaste fem åren har det varit mindre bruttoförändringar i medlemsantalet. Antalet har varit relativt stabilt över åren även om det finns en stor rörlighet inom medlemskåren. Omkring 10 procent av medlemskåren skiftas ut varje år och speglar i mycket den verklighet som njursjukdomen många gånger medför. Nästan hälften av de som lämnar förbundet avlider som en konsekvens av sin njursjukdom. Särskilt stor bedöms minskningen således vara på grund av en relativt hög överdödlighet till följd av Covid-19 som drabbat just njursjuka i olika stadier särskilt hårt. Samtidigt är det vanligt att eventuell stödjande medlem också lämnar förbundet då en närstående avlider.

I en jämförelse med förbundets medlemmar som befinner sig i njurersättande behandling (dialys och transplantation) har dock gapet mellan antalet presumtiva medlemmar och verkligt antal ökat något. Medlemsvärning är därför alltid en högt prioriterad fråga.

Information

Medlemmarna informeras bland annat på följande sätt: Förbundets egen tidning Njurfunk utkommer 4 ggr/år, e-nyhetsbrev till regionföreningarna, skriftliga informationsmaterial om njursjukdomar, Njurförbundets hemsida samt via frekventa inlägg på sociala medier såsom till exempel Facebook.

JÄMFÖRANDE NYCKELTAL

	2022	2021	2020	2019	2018
Res. efter finansiella poster	-189 111	293 063	2 017 524	-574 966	-437 887
Balansomslutning	9 407 639	9 255 003	9 218 048	6 670 310	6 864 601
Årsomsättning	6 092 498	5 090 623	6 059 503	4 893 287	4 648 803
Gåvor och bidrag	3 679 612	2 992 926	4 088 476	2 901 695	3 195 030
varav Insamlade medel från allmänheten	1 028 634	116 922	1 559 834	19 414	34 026

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL VÄRDE SEK.

Namn	Ingående balans	Utnyttjande	Ändamålsbestämt av givare	Årets resultat	Utgående balans
Balanserade vinstmedel	7 236 273			-189 111	7 047 162
Erik Herlands minne	44 250	-22 000			22 250
Alwallsfonden	115 444	-23 500			91 944
Amelie Ersmarkers fond	97 747	-13 000			84 747
Personalutv. fond	157 515	-24 385	376 668		509 798
Totalt	7 651 229	-82 885	376 668	-189 111	7 755 901

MEDLEMSUTVECKLINGEN I SVERIGE PERIODEN 2018 - 2022

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal medlemmar	4058	4096	4114	4341	4 225

Förvaltning

Högsta beslutande organ är förbundsstämman som äger rum vartannat år. Förbundet förvaltas av förbundsstyrelsen som utses av förbundsstämman. Förbundsstyrelsen har under året bestått av ordföranden samt 8 ledamöter. Till styrelsen har verksamhetschefen varit adjungerad liksom en representant från Barn- och föräldragruppen.

Under räkenskapsåret har förbundsstyrelsen bestått av:

Håkan Hedman, *ordförande*
 Tina Pajunen, *vice ordförande*
 Björn Nilsson, *vice ordförande och förbundskassör*
 Henrik Eriksson
 Ronny Ljung
 Annica Schröder
 Mojgan Kashi
 Carina Viberg
 Ann-Christine Magnusson

Förbundsstyrelsen har under året haft 9 protokollförda styrelsemöten: 17 januari, 24 februari, 7 april, 12 maj, 22 juni, 19-20 augusti, 3 oktober, 7 november och 12 december. Alla möten har genomförts via de digitala plattformarna Zoom eller Teams.

Adjungerade till förbundsstyrelsen:

Sara Norman, *verksamhetschef*
 Kristina Andersson Holgersson,
Barn- och föräldragruppen

Revisorer och revisorssuppleant

Margaretha Morén, *BDO Mälardalen AB, auktoriserad revisor*
 Lars Rekke, *ordinarie förtroendevald revisor*
 Anders Olsson, *suppleant*
 Lars Åke Pellborn, *suppleant*

Valberedning

Malin Haglund, sammankallande

Eva Falck

Tony Karlsson

Ulla Evensson, from november 2022

Representation i styrelsen för Insamlingsstiftelsen Njurfonden:

Håkan Hedman, *ordförande*

Björn Nilsson, *kassör*

Tina Pajunen, *ledamot*

Övrig information

Ytterligare information om förbundets verksamhet finns på Njurförbundets hemsida, www.njurforbundet.se.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Den 1 juli 2022 infördes äntligen en ny transplantationslag av Sveriges riksdag. Frågan har Njurförbundet engagerat sig särskilt starkt i under flera föregående år med såväl deltagande i delar av de utredningar som föregått den nya lagen, som genom remisskrivningar och synpunkter på utredningsförslagen. Genom den nya lagen ställs nu förhoppningar om att möjligheterna till att fler transplantationer med ett klarare regelverk kan genomföras.

Njurförbundet har tagit fram en lättläst och patientanpassad version av riktlinjerna för hur kronisk njursjukvård ska behandlas. De grundläggande riktlinjerna är framtagna av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) nationella programområdes kunskapsstyrning för njursjukdomar i vilken även Njurförbundet har representation. Avsikten med riktlinjerna är att en av Njurförbundets hjärtefrågor om tidig upptäckt och behandling av begynnande njursvikt når primärvården för en god och likvärdig vård i hela landet. Tidig upptäckt av njursjukdom är väsentlig för att möjliggöra ett mer gynnsamt framtida förlopp för patienten.

Även i övrigt under 2022 har förbundet bedrivit en omfattande opinionsbildande verksamhet i frågor som är väsentliga för förbundets medlemmar och njursjuka i allmänhet. Mycket med fokus på pandemin, vaccinationer och testning av antikroppar m.m. Genom flera uppmärksammade debattartiklar och skrivelser har förbundets viktiga frågeställningar synliggjorts.

Den 9 februari 2022 förklarade regeringen covid-19 inte längre vara en samhällsfarlig sjukdom. Trots det är det ändå angeläget för sköra grupper som t.ex. njursjuka och i synnerhet transplanterade

att fortsatt vara försiktiga och iaktta många av de förhållningsregler som gällt under pandemin. En långsam och efterlängtd återgång till ett mer normalt leverne kunde ändå ske. Njurförbundets medlemsaktiviteter såsom Barn- och föräldragruppens sommarläger och Njurförbundets utlandsresa för primärt dialyserande kunde genomföras.

Njurförbundet har också utökat den egna kansli-verksamheten med personalförstärkningar under 2022. Dels har kansliet med hjälp av egna resurser utökat konsulttjänsterna till Insamlingsstiftelsen Njurfonden, dels är avsikten en verksamhetsutveckling av Njurförbundets intressepolitiska arbete. Utökningarna har kunnat genomföras tack vare intäktsförstärkningar med hjälp av både arvsgåvor och finansiella förvaltningsinkomster. De flesta möten, såväl styrelsemöten som möten med myndigheter och professionen har genomförts som digitala möten. En form som nu inarbetats och finns som ett naturligt inslag i det vardagliga arbetet.

Den helt överskuggande händelsen under 2022 är ändå Rysslands anfallskrig mot Ukraina den 24 februari 2022. Plötsligt blev världsordningen helt förryckt. Förutom det oerhörda fysiska lidande av en hel nation resulterade det i stora förändringar på världsekonomin. Stora sanktionspaket gentemot Ryssland infördes och dessutom föll en del börsmarknader. För Njurförbundets aktieplaceringar innebar det en viss nedgång men trots det inte i närheten av den uppgång som registrerats under tidigare år och framför allt under 2021.

Framtida utveckling

Tack vare testamentsgåvor och verksamhetsöverskott från tidigare år planerar förbundet att framöver kunna bedriva en utökad verksamhet. Projekt med inriktning på medlemsrekrytering, villkor för njursjuka barn- och ungdomar samt opinionsbildande verksamhet om njursvikt är prioriterade fokusområden.

Förbundet kommer även att utöka satsningen på forskning och utveckling genom ett aktivt och fortsatt stöd till administration och tjänster för Insamlingsstiftelsen Njurfonden.

Njurförbundet och dess upphandlade fondförvaltare följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på effekterna av inte minst det invasionskrig som Ryssland utövar i Ukraina.

Resultaträkning

	Not	År 2022	År 2021
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter	2	641 800	641 810
Gåvor	3	1 314 559	418 531
Bidrag	4	2 365 053	2 574 395
Nettoomsättning	5	419 555	366 187
Övriga intäkter	6	1 351 531	1 089 700
Summa verksamhetsintäkter		6 092 498	5 090 623
Verksamhetskostnader			
	7,8		
Ändamålskostnader	9	-5 840 622	-4 593 450
Administrationskostnader		-580 237	-425 542
Summa verksamhetskostnader		-6 420 859	-5 018 992
Resultat från finansiella investeringar			
	10		
Ränteutgifter och liknande resultatposter		139 493	221 954
Räntekostnader och liknande resultatposter		-243	-522
Summa resultat från finansiella investeringar		139 250	221 432
Årets resultat efter finansiella poster		-189 111	293 063
Årets resultat		-189 111	293 063
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat		-189 111	293 063
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		0	49 486
Ändamålsbestämning av medel		0	-50 000
Förändring av balanserat kapital		-189 111	292 549

Balansräkning

	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	11	49 618	19 933
Summa materiella anläggningstillgångar		49 618	19 933
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	6 196 589	6 255 500
Andra långfristiga fordringar	13	60 021	60 021
Summa finansiella anläggningstillgångar		6 256 610	6 315 521
Summa anläggningstillgångar		6 306 228	6 335 454
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		85 205	451 207
Övriga fordringar		29 272	34 555
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	14	376 601	407 801
		491 078	893 563
Kassa och bank		2 610 333	2 025 986
Summa omsättningstillgångar		3 101 411	2 919 549
Summa tillgångar		9 407 639	9 255 003
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		708 739	414 956
Balanserat resultat		7 236 273	6 943 724
Årets resultat		-189 111	292 549
Summa eget kapital		7 755 901	7 651 229
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		52 472	136 388
Övriga skulder	15	323 202	254 213
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	16	1 276 064	1 213 173
Summa kortfristiga skulder		1 651 738	1 603 774
Summa eget kapital och skulder		9 407 639	9 255 003

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3). Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Resultaträkning

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Njurförbundets erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförs redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som förbundet avser stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

Bidrag

Utgörs av statsbidrag till verksamheten, landstingsbidrag till speciella kurser samt bidrag till barnverksamhet. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Njurförbundet fått eller kommer att få.

Övriga intäkter

I övriga intäkter ingår tjänster som utförs i Insamlingsstiftelsen Njurfonden samt övriga intäktskorrigeringar.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Kostnader som behövs för att uppfylla Njurförbundets ändamål som personalkostnader, kostnader för kurser, konferenser och påverkansarbete som information m.m.

Leasing

Alla Njurförbundets leasingavtal redovisas som operationella, dvs leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Balansräkning

Fordringar

Fordringar har värderats till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivning.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer	3 år
Inventarier	5 år

Kortfristiga placeringar

Värdepapper värderas till anskaffningsvärdet

Upplysningar till enskilda poster

Not 2	Medlemsavgifter	År 2022	År 2021
	Medlemsavgifter		
	Förbundets del av medl. avgift till Njurförbundet	641 800	641 810
Not 3	Gåvor	År 2022	År 2021
	Gåvor från allmänheten	132 895	116 218
	Arv	895 739	704
	Humanfonden	285 925	301 609
	Summa gåvor	1 314 559	418 531
Not 4	Bidrag	År 2022	År 2021
	Statsbidrag	1 951 290	1 965 505
	Bidrag till barn- och ungdomsverksamhet	183 000	339 300
	Bidrag från Arbetsförmedlingen	205 763	269 590
	Bidrag till Almedalen	25 000	0
	Summa bidrag	2 365 053	2 574 395
Not 5	Nettoomsättning	År 2022	År 2021
	Nettoomsättning uppdelad på rörelsegren		
	Prenumerationer och annonsintäkter Njurfunk	336 954	320 661
	Försäljning och frakt	8 622	10 526
	Deltagaravgifter	73 980	35 000
	Summa	419 556	366 187
Not 6	Övriga rörelseintäkter	År 2022	År 2021
	Övriga rörelseintäkter uppdelade på intäktsslag		
	Tjänster åt Insamlingsstiftelsen Njurfonden	1 214 063	1 051 734
	Övrigt	137 468	37 966
	Summa	1 351 531	1 089 700

Not 7	Personal	År 2022	År 2021
	Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medeltal anställda har varit	4	4
	Varav kvinnor	3	3
	Löner, ersättningar mm		
	Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:		
	Styrelsen löner och ersättningar	253 885	223 240
	Anställda löner och ersättningar	2 013 298	1 689 403
	Pensionskostnader	161 926	139 049
	Sociala kostnader	781 282	627 343
	Summa styrelse och anställda	3 210 391	2 679 035
Not 8	Leasingavtal - Operationell leasing leasetagare	År 2022	År 2021
	Under året har företagets leasingavgifter uppgått till:	274 089	260 771
	Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:		
	Inom 1 år	299 780	275 879
	1-5 år	1 498 900	1 379 393
		1 798 680	1 655 272
Not 9	Förklaring till uppdelning av verksamhetskostnader	År 2022	År 2021
	Ändamålskostnader		
	Styrelse och personal enligt ovan	3 210 391	2 679 035
	Medlemsavgifter	280 340	281 547
	Gåvor och bidrag	58 500	12 500
	Förtroendemannaorganisation	115 067	148 130
	Kansliorganisation	864 086	943 653
	Information	383 213	148 701
	Njurfunk	231 793	182 521
	Barn-, ungdoms- och familjeverksamhet	486 258	182 494
	Internationell	81 677	0
	Övrigt	129 297	14 869
	Summa ändamålskostnader	5 840 622	4 593 450

Not 10	Räntekostnader och liknande resultatposter	År 2022	År 2021
	Ränteintäkter	13	0
	Räntekostnader	-243	-522
	Resultat vid försäljning värdepapper	139 480	221 954
		139 250	221 432
Not 11	Inventarier, verktyg och installationer	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	241 865	213 162
	Försäljningar/utrangeringar	59 477	28 703
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	301 342	241 865
	Ingående avskrivningar	-221 932	-213 162
	Årets avskrivningar	-29 792	-8 770
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-251 724	-221 932
	Utgående redovisat värde	49 618	19 933
Not 12	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	6 255 500	5 824 384
	Försäljningar/utrangeringar	-58 911	431 116
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 196 589	6 255 500
	Utgående redovisat värde	6 196 589	6 255 500
	På balansdagen uppgår marknadsvärdet på ovanstående värdepapper till 6 769 498 kr.		
Not 13	Andra långfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
	Brf Draken 12, 3 månadshyror	60 021	60 021
		60 021	60 021

Not 14	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2022-12-31	2021-12-31
	Föreningssupport, Bizsys AB	4 040	830
	Arbetsförmedlingen	17 872	18 000
	Webshopen	5 990	10 526
	Humanfonden Hjärtedagen	285 925	301 609
	Förutbetalda kostnader	62 774	76 835
		376 601	407 800
Not 15	Övriga kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
	Personalens källskatt	121 102	85 430
	Lagstadgade sociala avgifter	103 711	65 673
	Övriga kortfristiga skulder	50 950	103 110
	Beräknad särskild löneskatt	47 439	33 733
		323 202	287 946
Not 16	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2022-12-31	2021-12-31
	Upplupna semesterlöner	322 860	311 842
	Upplupna sociala avgifter	101 443	97 981
	Övriga upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	851 761	803 350
		1 276 064	1 213 173

Underskrifter

Stockholm den dag som framgår enligt digital signering

Håkan Hedman
Ordförande

Tina Pajunen

Björn Nilsson

Ronny Ljung

Henrik Eriksson

Mojgan Kashi

Annica Schröder

Carina Viberg

Ann-Christine Magnusson

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår enligt digital signering
BDO Mälardalen AB

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i Njurförbundet

Org.nr. 802006-1332

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Njurförbundet för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten ”Den auktoriserade revisorns ansvar” samt ”Den förtroendevalda revisorns ansvar”. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med revisionslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Njurförbundet för år 2022.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet ”Revisorns ansvar”. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige.

Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm enligt digital signering

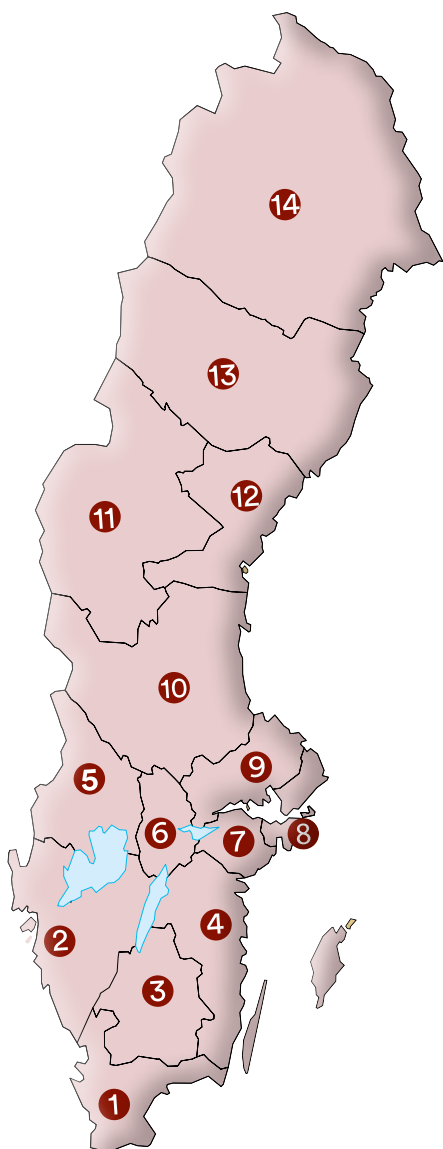
BDO Mälardalen AB
Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

Regionföreningarnas medlemsantal

Antal medlemmar i Njurförbundets regionföreningar den 31 december 2022

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
1 Njurförbundet Sydsverige	507	506	516	555	527	517
2 Njurförbundet Västsverige	760	798	811	864	837	888
3 Njurförbundet Småland	255	256	248	262	268	258
4 Njurförbundet Sydöstra Sverige	250	269	190	198	186	236
5 Njurförbundet i Värmlands län	120	133	121	134	126	119
6 Njurföreningen Örebro län	154	151	162	161	175	174
7 Njurförbundet i Sörmland	132	130	125	118	114	111
8 Njurförbundet Stockholm Gotland	709	683	684	709	730	734
9 Njurföreningen Norra Mälardalen	271	267	274	276	260	270
10 Njurförbundet Gävle-Dala	258	259	257	287	264	259
11 Njurföreningen Jämtland/Härjedalen	52	54	51	55	50	56
12 Njurföreningen i Västernorrland	192	207	229	244	251	262
13 Njurföreningen i Västerbotten	227	202	195	199	224	207
14 Njurförbundet Norrbotten	171	181	204	181	182	179
* Njurföreningen Kalmar län	-	-	81	79	57	-
Totalt	4058	4096	4114	4 341	4 225	4 287

* Njurföreningen Kalmar län slogs under 2021 samman med Njurförbundet Sydöstra Sverige.

Njurförbundets medlemmar
är grunden för vår verksamhet.
Allt vi gör utgår från våra
medlemmars behov.

Njurförbundet

Drakenbergsgatan 6, 117 41 Stockholm

www.njurforbundet.se

Organisationsnr: 802006-1332